

BÖLÜM 14

POSTPARTUM DÖNEMDE MATERNAL VE PATERNAL BAĞLANMA

*Habibe BAY¹
Sema DERELİ YILMAZ²*

GİRİŞ

İngilizcede ebeveynlerin bebeğe karşı gösterdiği davranışlar ve duygusal bağlanması “bonding”, bebeğin ebeveynlerine olan bağlanması ise “attachment” olarak ifade edilmektedir. Türkçe’de birbiri ile ilişkili bu iki terim için sadece “bağlanma” kelimesi kullanılmaktadır. Bağlanma, yaşamın ilk günlerinde başlayıp devam eden, duygusal yönü ağır basan ve gelişimi önemli görülen karşılıklı bir ilişkidir. Amacı, ebeveynin yakınlığı ve erişilebilirliğini korumak için bebeği annesine, annesinin yerine geçen ya da onu rahatlatan bir kişiye bağlamaktır. Bir anne ve çocuğu arasındaki bağlanma, sosyoekonomik durum, aile öyküsü, sosyal destek sistemleri, kültürel faktörler ve doğum deneyimi dâhil olmak üzere pek çok faktörden etkilenir. Çocuk-ebeveyn ilişkisi, çocuğun yaşamı boyunca olumlu sosyal ve duygusal uyumunu kolaylaştırmada önemli bir rol oynar. Bu ilişkide çocuk başkalarıyla ilişki ve iletişim kurma şeklini öğreneceğinden dolayı çocuğun gelecekteki davranışlarının oluşumunun temeli olarak kabul edilir.

Bağlanma

Temelleri 13.yüzyıla kadar uzanan bağlanma kelimesi, “to attach”, “bağ” yani bir görevi yerine getirmek ya da bir göreve bağlılık olarak ifade edilmektedir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik AD., habiberk@hotmail.com

² Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, syilmaz33@gmail.com

kilediği düşünüldüğünde evlilik uyumu, aile etkileşimi, iletişim becerilerini geliştirmede rol oynamayı (rol play) içeren müdahale programlarının da paternal-fetal bağlanmayı arttırdığı belirtilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Karakaş NM, Dağlı FŞ. Bebeklerde bağlanmanın önemi ve etkileyen etmenler. *Türk Pediatri Ars*, 2019; 54(2): 76–81.
2. Lang C. Bağlanma. (Üzel N, Bağcı S. Çev ed.) Ankara: Modern Tıp Kitapevi, 2018.
3. Aslan E, Ertürk S Aksoy O. Fathers' attachment status to their infants. *International Journal of Caring Sciences*, 2017; 10(3): 1410-1418.
4. Mazúchová L, Kelčíková S, Porubská A, et al. Mother-infant bonding in the postpartum period and its predictors, *Cent Eur J Nurs Midw* 2020;11(3):121–129.
5. Yılmaz SD. Prenatal anne-bebek bağlanması. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 2013;10 (3): 28-33.
6. Salehi K, Taleghani F, Kohan S. Effect of attachment-based interventions on prenatal attachment: a protocol for systematic review. *Reproductive Health* 2019; 16:42.
7. Köse D, Çınar N, Altınkaynak S. Yenidoğanın anne ve baba ile bağlanma süreci. *Sted*, 2013; 22: 239–45.
8. Bowlby J. Attachment and loss: retrospect and prospect. *Amer. J. Orthopsychiat.* 1982; 52(4).
9. Genç RE, Sarıcan ES. Anne bebek bağlanması içinde. Genç RE, Özkan H (ed). *Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları*. Elazığ: Anadolu Nobel Tıp Kitapevleri; 2016.
10. Hazan C, Shaver PR. Bağlanma: yakın ilişkilerle ilgili, araştırmalar için bir çerçeve. A. Dönmez, (çev.), *Türk Psikoloji Bülteni*. 2000; 16(7): 29-50.
11. Kırca AŞ. Maternal attachment during antenatal, pregnancy and postpartum period. 2017. Erişim linki: https://www.researchgate.net/publication/321492019_Maternal_Attachment_During_Antenatal_Pregnancy_and_Postpartum_Periodpdf
12. Tonkuş MB, Muslu SN. Maternal Bağlanma ve İlişkili Faktörler. *Journal of Medical Sciences*. 2021;2(2): 32-40.
13. Nacar E, Gökkaya F. Bağlanma ve maternal bağlanma konusunda bir derleme. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*. 2019; 1 (1): 50-56.
14. Mercer R, Ferketich S. Predictors of paternal role competence by risk status. *Nursing Research*. 1994; 43(1):38-43.
15. Muller ME. A questionnaire to measure mother-to-infant attachment, *Journal of Nursing Measurement*. 1994;2(2): 129-141.
16. Condon JT, Corkindale, C. The correlates of antenatal attachment in pregnant women. *British Journal of Medical Psychology*. 1997; 70:359-372.
17. Muller ME. The development and testing of the muller prenatal attachment inventory. University of California: Dissertation, San Fransisco: 1990.
18. Gürol A, Polat S. The effects of baby massage on attachment between mother and their infants. *Asian Nursing Research*. 2012; 6: 35-41.
19. Kavlak O, Şirin O. Anne ve babaya ait bağlanma ve hemşirenin rolü. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 2007; 23 (2):183-194.

20. Anderson GM, Grattan DR, Van dan Ancker W, et al. Reproductive experience increases prolactin responsiveness in the medial preopticaea and arcuatenucleus of femalerats. *Endocrinology*. 2006; 147:4688-4694.
21. Şen E. Anneliğin nörobiyolojisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 2010; 21: (1), 68-78.
22. Belkız Lİ. Doğum şeklinin anne-bebek bağı üzerine etkisinin incelenmesi. *Haliç Üniversitesi*; 2017.
23. Soysal AŞ, Öktem F, Ergenekon E, ve ark. Doğum türü değişkeninin bağlanma örüntüsü üzerindeki etkilerinin incelenmesi. *Klinik Psikiyatri*. 2000; 3:75-85.
24. Yılmaz DS, Beji KB. Levels of coping with stres, depression and prenatal attachment and affecting factors of pregnant women. *General Medical Journal*. 2010; 20 (3):99-108.
25. Koptur A, Emül TG. Fetüs ve yenidoğanda bağlanmanın iki yüzü: maternal ve paternal bağlanma ve hemşirelik. *Ege Üniversitesi Hemsirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 2017; 33(3): 153-164.
26. Çınar N, Köse D, Altınkaynak S. The relationship between maternal attachment, perceived social support and breastfeeding sufficiency. *Journal of the College of Physicians and Surgeons*. 2015; 25(4): 271-275.
27. Benli TE. Doğum öncesi baba bağlanma ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, Malatya 2019.
28. Habib C, Lancaster S. Changes in identity and paternal-foetal attachment across a first pregnancy. *J Reprod Infant Psychol*. 2010, 28: 128-42.
29. Aydemir KH, Alparslan Ö. Anne-bebek bağlanma ölçeğinin Türk toplumuna uyarlanması: Aydın Örneği. *J Contemp Med*. 2016, 6: 188-99.
30. Güleç D, Kavlak O. Baba-bebek bağlanması ve hemşirenin rolü. *Türkiye Klinikleri J Nurs Sci*. 2015;7(1):63-8.
31. Dayton CJ, Brown S, Goletz J, et al. Pathways to parenting: Predictors of prenatal bonding in a sample of expectant mothers and fathers exposed to contextual risk. *J Child Fam Stud*. 2019, 28: 1134-44.
32. Baransel ES. Gebelerde bağlanma temelli müdahale programının bağlanma, doğum öncesi beklenti ve stres düzeyine etkisi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik Anabilim Dalı Doktora Tezi, Malatya, 2021.
33. Witte AM, Bakermans-Kranenburg MJ, van IJzendoorn MH, et al. Predicting infant-father attachment: the role of pre- and postnatal triadic family alliance and paternal testosterone levels. *Attach Hum Dev*. 2020; 22(6):653-667.
34. Doherty WJ, Erickson MF, LaRossa Ralph. An intervention to increase father involvement and skills with infants during the transition to parenthood. *journal of family psychology : JFP : journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43)*. 2006; 20: 438-47.